

Zala 1919.10.05. 3. oldal, középen fent

Hoffmann Móric.

Írta: Halis István.

Úgy eltűnnek az emberek, mintha sohasem éltek volna.

Szinte önkénytelenül néha fölvetődik előttem a kérdés, vajon fennmarad-e valamelyik kanizsai kortárs emléke a halála után?

És íme némi feleletet hozott a napokban Grünhuth Alfréd, ki a városi múzeum részére ajándékba hozta Hoffmann Mórnak a bécsi Angerer & Göschl-féle híres cég művészi kliséje után nyomott arcképét, azt mondván: „Megérdemli Hoffmann, hogy képe a múzeumban nyerjen elhelyezést, mert egész életét a közjó előmozdítására fordította.”

Közbevetőleg meg kell jegyezni, hogy Grünhuth Alfréd majdnem minden nap hoz valami ajándékot a városi múzeumnak. Az egykori kanizsai vár területéről temérdek anyag- és üvegedény darab, puska- és ágyúgolyó, sarkantyú, csákány, vörösréz-ből való csésze, a török uralom alatti időkből való pipadarak, a kanizsai céhekre vonatkozó iratok, a Kanizsa környékén talált ezüst és réz-pénzek, köztük – egy darab török arany is – mind Grünhut ajándékából került a múzeumba. Aztán Kanizsa várát ábrázoló annyi régi metszetet adott, hogy ezek száma, a még Babocsay György polgármester idejében beszerzett ilyen képeknek, és az Elek Géza által ajándékozott öt darab metszetnek hozzáadásával eléri a budapesti nemzeti múzeumban levő kanizsai metszetek számát (Babics Zsigmond püspök könyve szerint tizenhét van a nemzeti múzeumban.) Sőt azt mi túl is haladjuk, amennyiben nekünk van egy olajfestésű kétszáz éves képünk is Kanizsa egykori váráról.

Bizony már annyi régiség gyűlt össze, hogy be lehetne mutatni a közönségnek is, ha volna három-négy termünk, meg legalább nyolc-tíz üvegszekrényünk. (Vitrin.) Sajnos, hogy a mostani időben ezek beszerzése lehetetlen. Még képrámákat sem vagyunk képesek csináltatni. Sőt az okvetlenül szükséges ragasztómázzgát, kalapácsot, szeget s több ilyenféle apróságot is nevetséges fáradsággal nagy áron bírjuk csupán beszerezni. Természetes, hogy e miatt a meglevő anyagnak csupán a megőrzésére lehet szorítkoznunk.

Ez alkalommal még azt is meg kell jegyeznünk, hogy kölcsön-könyvtára még nincs a városnak, mert csak mintegy kétszáz kötet olyan könyve van, mely a közönségnek olvasmányul szolgálhat.

Nyilvános könyvtárt azonban bármikor föl lehet állítani, ha könyvek vásárlására pénzt ad a város.

No de térjünk vissza tárgyunkhoz.

Most egy német könyvet kaptam postán Budapestről. Címe: Das Geistige Ungarn. Írta Krücken Oszkár, kiadta Braumüller Vilmos. (Wien und Leipzig)

Jellemző, hogy teljes két hónap múlva érkezett meg a postán, pedig a feladó is többször megsürgette, meg én is megkértem Kanizsán egyik postás ismerősö-

met, Vincze Kálmánt, hogy szíveskedjék a raktárban utána nézni, mert hátha kézbesítetlenül hever valahol.

Érdekes és máris ritka ez a könyv, mely a németeknek a nagy háború alatt keletkezett magyar szimpátiája folytán állíttatott egybe, s úgyszólván egyedüli könyv, mely az 1919. évben megjelent, legyőzve a rendkívül drága munkabért és az el nem képzelhető papírhiányt. Száz koronáért bocsájtották forgalomba a két vastag kötetet, de ma már jóval magasabb az ára.

Magyar emberek rövid életrajzát tartalmazza a könyv, melyben nagy meglepetésemre, Hoffmann Móricnak is rá akadtam a nevére, aki egész férfikorát városunkban töltötte.

A könyv adata szerint 1902-ben ment Budapestre, mint polgári iskolai nyugdíjas igazgató. Úgy hiszem a kanizsaiak egy része még emlékezni fog az örök tevékenységű kis emberre, ki sok munkája mellett a „Zala” szerkesztője is volt vagy húsz esztendeig, s közben temérdek könyvet is írt.

Nagyon nehezebbre esett erről a sokat ócsárolt Kanizsáról elköltözni, mert az öreg ember ragaszkodik ahhoz a helyhez, hol legszebb éveit leélte. Bizodalmasan elmondta, hogy családjának valami okot szeretne felhozni, mely az ittmaradást lehetővé tenné, mert családjában minden tagja óhajtja a Budapestre költözést. Tudniillik volt négy szép gyermeke: három leány meg egy fiú. A fiú, Hevesi Sándor, már akkor, mint országos hírű ember, a nemzeti színháznál kiváló állást töltött be, s az apa szeme ragyogott, ha beszélt „a Sándor”-ról. Szintúgy a fővárosban volt alkalmazva mint tanítónő legidősebb leánya Józsa is. Így tehát nem csoda, ha másik két leánya meg a felesége is kívánták, hogy Budapestre költözzenek, annál is inkább, mert az apa az egész fizetését kapta nyugdíj gyanánt.

Kanizsán búcsúestélyt rendeztek a távozóknak, melyen költőtársa, Hajgató Sándor, (tudniillik Hoffmann verseket is írt) humoros hosszú tószóban elmondta, hogy valahol Lengyelországban, amikor együtt segédtanítószkodtak, mindketten egy hölgynek kegyéért versenyeztek, és a pálmát Hoffmannnak sikerült elnyerni.

Hoffmann Móric meg nem ingatható hitvesi hűségű példás házas életet élt, természetes tehát, hogy a tószót alatt rettenetesen elpirult, és szégyenkezve súgta fülembre: „Nem igaz!”

Denikve eltávozott közülünk.

És négy év előtt meghalt.

Azaz, hogy a könyv révén emléke visszatért a másvilágról. Tehát van már egy kortárs, kiről el lehet mondani:

– Nem halt meg egészen.